

Soustava mokřadů „Na pramenech“ se nachází na Podblanicku, mezi Načeradcem a Horní Lhotou. Nalezneme je vklíněné v souvislém lesním porostu severně od silnice, která výše uvedeně obce spojuje. Lokalita o rozloze 3 ha se skládá ze dvou oddělených částí. Západní část má výrazně rašelinný charakter, část východní – větší – má podobu dlouhého pásu mokřadních luk. Obě části jsou obklopeny podmáčenými smrčninami.

Rašeliniště Na pramenech deset let v péči ČSOP

TEXT MARTIN KLAUDYS

linné louky. Povrch rašeliniště tvoří charakteristické bulty rašeliničků a mechorostů. Bulty jsou tvořeny plínkem obecným a rašeliničkou, v prohlubních mezi nimi se drží voda. Na bultech roste rosnatka okrouhlostá. Plocha rašeliniště je velmi řídko porostlá nálety dřevin z okolního lesa – smrk, břiza, olše. Na okraji rašeliniště rostou druhy rašelinných luk – suchopýr úzkolistý, violka bahenní, pcháč bahenní a ostřice obecná.

Rašelinná louka

Východní část lokality tvoří pás mokřadních luk s přechody k rašelinným loukám s bulty a bohatým porostem mechorostů. Z lučních druhů jsou hojně škřípina lesní, blatouch bahenní, pcháč bahenní, violka bahenní, ke kterým v obtížně sekaných místech přistupuje tužebníkův jilmový a vrbina obecná. V přechodech k rašeliništím nacházíme ostřici šedavou, ostřici obecnou a ostřici prosovou, dále se vyskytuje suchopýr úzkolistý, rašelinička a další mechorosty. Velmi cennou vegetaci představují společenstva ostřice zobánkaté a dalších ostřic, kde se také vyskytuje mochna (zábělník) bahenní.

Hospodaření na lokalitě

Zdejší louky byly v minulosti využívány jako stelivové louky a zdroj píce v obdobích sucha. Odvodňovací práce realizované na mnoha mokřadních loukách ve 2. polovině 20. století lokalitu našetřily minuly, nicméně v posledních letech 20. století byla lokalita nesečena a zarůstala nálety.

Od roku 2003 se o lokalitu začal intenzivněji zajímat ČSOP Vlašim v rámci programu Pozemkového spolku pro přírodu a památky Podblanic-

ka. Postupně bylo dosaženo dohody s vlastníky jednotlivých pozemků, podařilo se provést redukcí náletových dřevin a obnovit sečení na celé lokalitě.

V roce 2005 byly z prostředků sbírky Místo pro přírodu vykoupeny do majetku Českého svazu ochránců přírody dva pozemky o výměře 0,8 ha. V roce 2013 k nim přibyl další, o výměře necelé půl hektaru. Zbývající pozemky na lokalitě má ČSOP Vlašim v dlouhodobém pronájmu.

Travní plochy jsou jednou ročně ručně sečeny. V roce 2006 byly na lokalitě vytvořeny čtyři tůně pro podporu obojživelníků – rychle byly obsazeny

i vážkami, např. vážkou čtyřskvrnnou. Pozemková úprava umožnila nově vyměřit pozemky, a tak jsou postupně vyzřezávány i nálety na krajích luk, aby se obnovila jejich původní rozloha – poslední výřez proběhl v březnu tohoto roku.

Monitoring

Součástí péče o lokalitu je i sledování jejího stavu. ČSOP Vlašim založil na lokalitě dvě monitorovací plochy s odečtenými fytoocenologickými snímky. Překvapivé výsledky přinesl průzkum hub (makromycet) z loňského roku. Na lokalitě a v jejím blízkém okolí bylo nalezeno 175 druhů, z toho 11 druhů zařazených do Červeného seznamu makromycet ČR. Na pramenech tedy může zkušený mykolog najít kriticky ohroženou voskovku Reidovu nebo ohrožený ryzec lilákový. Názvy zdejších hub úzce souvisí s mokřady, kde rostou – bochníček potoční, holubinka olšinná, pavučinec bažinný. Na rok 2015 jsou plánovány průzkumy měkkýšů a mechů, jejichž výsledky jsou napjatě očekávány. Průzkumy, stejně jako zajištění péče, jsou podpořeny grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů.

Vážka čtyřskvrnná, čerstvě vylíhlý nevybarvený jedinec.

FOTO: MARTIN KLAUDYS

FOTO: JAN MORAVEC

FOTO: JAN MORAVEC

Mochna bahenní neboli zábělník. Vlevo rosnatka okrouhlostá.

Veřejnost vítána – holinky nutné

Pro návštěvníky jsou připraveny na lokalitě dvě informační tabule. Od roku 2011 je u lokality umístěna i „keška“ série Lesní poklady. Lokalita je volně přístupná, nicméně návštěvníci se musí vybavit vysokými (!) holinkami. Na lokalitu jsou pořádány vycházky, případní zájemci o exkurzi organizované skupiny se mohou obrátit na kancelář ČSOP Vlašim.

Autor je koordinátorem programu Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka. Kontakt – martin.klaudys@csop.cz

Suchopýr úzkolistý.

FOTO: MARTIN KLAUDYS

Místo pro přírodu

Pozemky vykoupené v rámci kampaně Místo pro přírodu doznaly další výrazný přírůstek – 6 hektarů pozemků (byl částečně jen vlastnický spolupodíl), propojujících mimo jiné tři dosud izolované části do jednoho celku. Další výkupy, včetně nových lokalit se chystají.

V době, kdy dostanete toto číslo Krásy našeho domova do rukou, bude končit kampaně kvůli zákonné povinnosti sbírku vyúčtovat uzavřené. Na účet 9999922/0800 budete moci začít přispívat opět někdy během léta. O znovuovertvení sbírky se dozvíte na www.mistoproprirodu.cz, www.facebook.com/mistoproprirodu i na www.csop.cz.